

D66 Thema-Afdeling Cultuur & Media meerjarenplan

De D66 Thema-Afdeling Cultuur & Media, hierna de TA, is de afdeling van D66 die kennis en expertise heeft en mobiliseert over de maatschappelijke thema's cultuur en media. De TA bestaat uit haar bestuur en de leden. De TA initieert, onderzoekt, draagt aan, stelt vragen en onderbouwt. Gevraagd en ongevraagd, zonder last of ruggespraak. Daarmee heeft de TA een onafhankelijke rol binnen de partij. De verantwoording die de TA moet afleggen is alleen die aan het sociaal-liberaal gedachtegoed getoetst door de Mr. Hans van Mierlostichting. Het staat de TA vrij om een Lobby op te zetten, te inspireren en aan de boom te schudden. De TA wil een ideeën-bron zijn en de kracht van het idee zich opnieuw laten bewijzen in de Nederlandse politiek. De TA gelooft in de macht van het idee, niet het idee van de macht.

Bij deze vrije rol hoort een verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid om ook daadwerkelijk van toegevoegde waarde te zijn en altijd te streven naar beweging en verbetering. Daarom hebben alle plannen zoveel mogelijk meetbare, realistische, tijdgebonden en concrete doelen.

Het volgende plan geeft een organisatievorm en de ambities weer en stelt een serie ideeën voor.

Structuur:

Kernbestuur met portefeuilles:

Om de slagkracht van het bestuur te vergroten is het efficiënt om een duidelijke verdeling van portefeuilles en mandaten aan te brengen, in een bestuur van mensen met veel kennis van hun eigen vakgebied. Daarbij versterken zij elkaar door tegelijk ook als een bestuursteam te functioneren en overzicht te houden over elkaars portefeuilles. De rolverdeling:

Voorzitter

secretaris en webmaster

bestuurslid/leden media

bestuurslid/leden cultuur

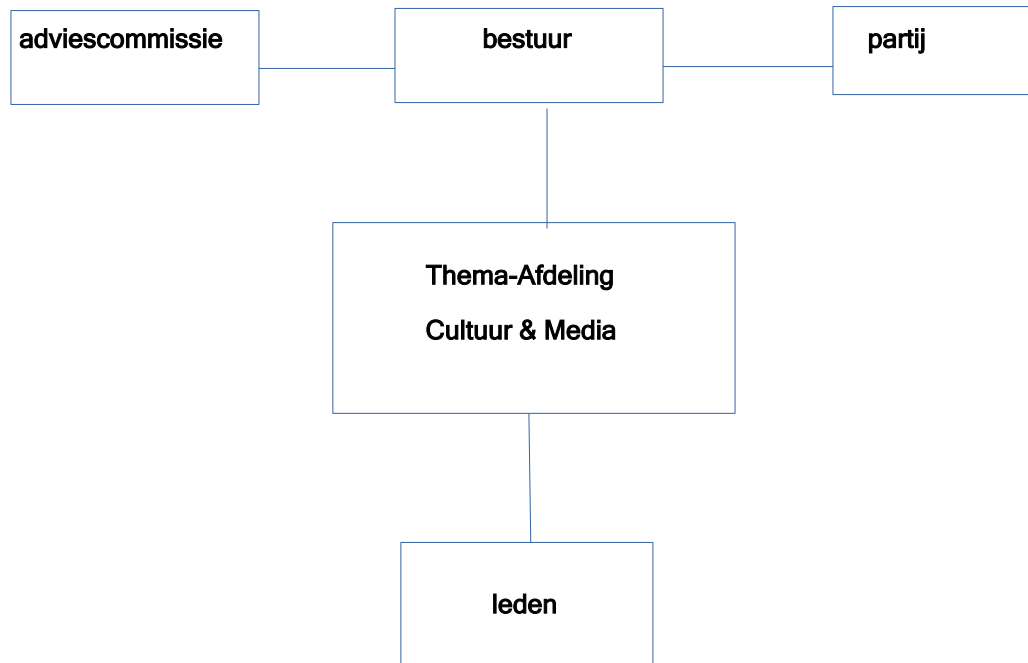
bestuurslid/leden cultuureducatie

Adviescommissie:

Omdat mensen met bepaalde expertises die de TA onmisbaar acht vaak niet de tijd hebben om volwaardig in een bestuur te functioneren, wil de TA een adviescommissie instellen. Zij die daarin zitting nemen, hebben niet de lasten en verplichtingen die horen bij het bestuurslid zijn maar leveren wel de expertise. In de vorm van advies wanneer het aan de orde is, omtrent voornemens en plannen en naar aanleiding van de actualiteit. Zij zullen gevraagd en ongevraagd aanwezig zijn bij de bestuursvergaderingen, hoe dan ook krijgen zij altijd de notulen. De adviescommissieleden kunnen ook worden ingezet als experts/sprekers en moderators bij symposia, bijeenkomsten en evenementen georganiseerd door de TA. Zij hebben geen verplichtingen anders dan betrokken te zijn.

De verbindingen tussen deze bestuurslagen zullen behalve via de ge-eigende kanalen in de meest basale vorm plaatshebben middels drie whatsapp groepen: 1-het kernbestuur, 2-de adviescommissie, 3-het kernbestuur en de adviescommissie. De voorzitter neemt deel in allen.

Organogram:

De TA gaat:

- regelmatig een nieuwsbrief publiceren waarvoor een redacteur wordt geworven onder de leden. Middels de nieuwsbrief worden de leden op de hoogte gehouden van het nieuws en actualiteiten uit cultuur en media. Bijvoorbeeld een verslag van een kamerdebat of een publicatie van het ministerie of de Raad voor Cultuur of een andere instantie. Hierbij komt zoveel mogelijk een toelichting of een duiding van een van de bestuurs- of adviescommissieleden, Ook is er ruimte voor een column en opinie. Vast onderdeel is de agenda. In de nieuwsbrief worden de leden opgeroepen om content voor de volgende editie van de nieuwsbrief aan te dragen. De nieuwsbrief wordt ook gepubliceerd op de socialmedia sites van de TA.
- zichtbaarder zijn binnen de partij, op congressen en door het organiseren van evenementen inhakend op de actualiteit. Het uitwerken en uitdragen van onderstaand plan houdt in dat de TA vaak onder de partijleden zal zijn en regelmatig iets organiseert.
- samenwerkingen zoeken met andere TA's en andere partijen op de onderwerpen uit dit plan, ook over de politieke partijen heen. De TA wil geen eiland zijn maar samenwerking zoeken op gemeenschappelijke thema's, In de uitwerking van de onderwerpen verderop in dit plan wordt per onderdeel aangegeven waar samenwerkingen tot stand kunnen worden gebracht en hoe.
- een nauwere samenwerking aan met Kunsten '92. Het is opvallend hoe vaak de lobbyorganisatie Kunsten '92 dezelfde onderwerpen op de agenda heeft als de TA, en hoe de visie daarop ook aansluit bij de sociaal-liberale visie. Het ligt daarom voor de hand om de contacten die al bestaan nauwer aan te halen. Om te voorkomen dat ieder los van elkaar het wiel uitvindt, loont het allicht de moeite om plannen en agenda's te coördineren om tot gezamenlijke initiatieven en uitwerkingen te komen.

Plannen per onderwerp

1- Media:

1-1- Werkgroep NPO.

De TA gaat een werkgroep oprichten die onderzoekt hoe de NPO kan worden hervormd, bijvoorbeeld naar een BBC model. Het BBC model houdt in: een publiek platform, gevoed door publieke content afkomstig van productiehuisen zoals de huidige omroepen. Dan is het ook wenselijk om de indexering van ledenaantallen als bepalende factor in de verdeling van zendtijd los te laten. Alle productiehuisen bewegen zich in een level playing field. Het publieke bestel moet terug naar twee kanalen zonder reclame. Behalve de onderzoeksopdracht naar dit model, heeft de werkgroep de opdracht het draagvlak hiervoor en het effect hiervan op het bestel en de samenleving in kaart te brengen.

1-2- Beschermd status onderzoeksjournalistiek.

Onderzoeksjournalistiek is een pijler van de democratie. De onderzoeksjournalist is een onafhankelijke kritische luis in de pels die graaft in het niet transparante, en maakt het mistige zichtbaar. Als welvarende en verlichte samenleving moet je dit koesteren. Het siert wanneer je je eigen waakhond in stand houdt. Daarom wil de TA onderzoeken of een financiële structuur kan worden opgetuigd die onafhankelijke onderzoeksjournalistiek waarborgt. Zodat deze niet afhankelijk is van de financiën van dezelfde overheid die zij onderzoekt.

2- Erfgoed:

2-1- Een visie op het verduurzamen van erfgoed in het kader van het klimaatakkoord.

Om de klimaatdoelen zoals afgesproken in het verdrag van Parijs te behalen binnen de gestelde tijd, bestaat het voornemen om de gehele bestaande woningvoorraad in Nederland naar energielabel (EPA) C te renoveren. Ook worden de woningen op korte termijn, maar uiterlijk in 2050 (Amsterdam 10 jaar eerder) van het aardgasnet afgehaald. Deze uitwerking om de doelen te halen is bepaald door het ministerie van Binnenlandse Zaken in samenspraak met organisaties zoals Bouwend Nederland. Hierbij is uitgegaan van een gedifferentieerd gemiddelde van de woningvoorraad. De woningvoorraad is verdeeld in bouwperiodes met de daarbij horende bouwkwaliteit, waaraan een serie specifieke maatregelen is verbonden. De woningen en gebouwen die onder de monumentenwet vallen; beschermd stads en dorpsgezicht, gemeentelijke en rijksmonumenten (en oa de grachtengordel Unesco), zijn buiten deze gemiddelden gelaten als gevolg van het volgende dilemma.

De maatregelen die genomen kunnen worden om een gebouw te verduurzamen zijn onder meer; het plaatsen van zonnepanelen, het plaatsen van isolerend HR++ glas, plaatsing van een warmtepomp en het aanbrengen van bepaalde vormen van isolatie. Al deze maatregelen veranderen het aanzicht en de bouwkundige staat van een gebouw. Deze veranderingen zijn vastgelegd in de monumentenwet als factoren waarop een omgevingsvergunning moet worden geweigerd. Als eigenaar van een monument wordt het streven om het eigendom te verduurzamen verhinderd door de monumentenwet. Het is simpelweg niet toegestaan.

Denkrichtingen van de TA voor concrete oplossingen:

Een oplossing die de monumenten volledig onaangetast laat is de oprichting van een collectief fonds waarmee de totale uitstoot van de niet verduurzaamde monumentenvoorraad wordt gecompenseerd door de aanleg van zonneparken, het aanplanten van bos en het nemen van andere CO2 neutraliserende maatregelen zoals filters. Het fonds wordt gevuld door erfgoedeigenaren en andere private partijen. Hiervoor is het concept van objectgebonden financiering zeer geschikt, omdat dit overdraagbaar is. Behalve deze financieringsmogelijkheid hebben monumenteigenaren in het geval van dit plan de verduurzamingsinvestering niet, zij kunnen (een gedeelte van) dat bedrag in het fonds storten. Voor deze

maatregel moet de monumentenwet worden herzien en de nieuwe maatregel moet worden verankerd in de aanstaande omgevingswet.

Een andere optie is nog meer stimulans te geven om vaart maken met nieuwe technologieën zoals van Tesla, zonnecollectoren in raamglas en dakpannen. Hiervoor bestaan diverse innovatie- en duurzaamheidsfondsen. De extra stimulans die ontstaat vanuit de sectoren die aan monumenten gelieerd zijn ontbreekt nu nog in de innovatiesector. Deze stimulans wil de TA organiseren en geven.

2-2- Erfgoedbeleidstool voor gemeenten.

Het is gebleken dat veel fracties in gemeenten behoefte hebben aan voorstellen, ideeën en sturing wanneer het gaat over erfgoedbeleid. Dat het erfgoed behouden moet worden is gemeengoed, maar het waarom daarvan en de financiële onderbouwing blijkt lastig te communiceren aan de kiezer. Het is ondertussen van wezenlijk belang dat gemeenten wel een visie hebben op erfgoed, nu in het coalitieakkoord is vastgelegd dat er 325 miljoen naar erfgoed gaat. Er is dus weer meer geld beschikbaar.

De TA gaat een beleidstool, een handleiding schrijven voor de fracties die suggesties inhoudt voor een erfgoedbeleid, gebaseerd op de volgende concepten:

- maak inzichtelijk waarom erfgoed belangrijk is voor de (lokale) samenleving. "Van stenen naar story's". Zorg voor een beleving van erfgoed doormiddel van het verhaal erachter. Zie het advies hierover van de Raad voor Cultuur.

- zet in op het economisch belang van erfgoed. Kunsten 92 heeft becijferd dat iedere geïnvesteerde euro in erfgoed, 1,50 euro oplevert. Door de toegevoegde waarde voor het toerisme en ook door een hogere kwaliteit in leefomgeving.

3- Cultuureducatie:

Onderliggend aan alles wat te maken heeft met de sectoren die kunst en cultuur aangaan in Nederland, is een tekortkoming in de grondhouding die vrij algemeen geldt ten aanzien van de creatieve beroepen. Concreet is er een verbetering te behalen in de manier waarop het vak van kunstenaar wordt gezien. Een deel van de mensen ervaren kunstenaar niet genoeg als het volwaardige beroep, vak en ambacht dat het is. Bijvoorbeeld het SER-rapport over de inkomenspositie illustreert de effecten hiervan.

Een verandering hiervan begint in ons schoolsysteem. De TA heeft de positie om een rol in te spelen in de bewustwording van deze tendens en de noodzaak van een verandering hiervan. Dit onderwerp is een peiler onder de TA in termen als urgentie en gewicht, en is een wezenlijk deel van onze doelen en onze missie.

Belangrijk genoeg om daar bij voorkeur aparte bestuurders voor te hebben met uitsluitend dit programmapunt. Het bestuur cultuureducatie heeft een concreet plan met concrete doelen. Dit plan zal langs de volgende lijnen gaan, waarbij de flexibiliteit bestaat om in te haken op de actualiteit:

Omdat het coalitieakkoord vaststaat en de begroting is verdeeld en de minister dit plan heeft vormgegeven; <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/cultuuronderwijs>, is er langs deze lijnen moeilijk nog iets te winnen binnen deze termijn. Onze focus moet liggen op de uitvoering op gemeente- en vooral provinciaal niveau, waarbij de TA een voortrekkersrol kan spelen bij het IPO voor een overkoepelend beleid. De provincie in een regierol en waarborgt daarmee een eenduidig landelijk beleid. Hiermee is het terugbrengen van cultuur als kerntaak van de provincie een speerpunt en daarmee een programmapunt voor het verkiezingsprogramma PS 19.

Het programma "meer muziek in de klas" is een privaat initiatief. Het programma is opgenomen in de beleidsplannen van OC en W. De publiek/private samenwerking is hiermee kennelijk een stimulans voor de overheid, waardoor de TA een plan voor een effectieve lobby gaat ontwikkelen om meer van dit soort samenwerkingen te identificeren en tot stand te brengen.

Verder is de werkdruk voor de docenten een belangrijk punt van zorg waar de TA in samenwerking met de TA Onderwijs een visie op moet ontwikkelen, zeker nu de minister heeft aangegeven te willen onderzoeken of de vakdocent terug kan komen voor de klas.

En als laatste kan de TA de visies van prof. Scherder meer betrekken bij het communiceren van de noodzaak van cultuureducatie door deze te zien als fundering voor onze argumentatie, onze beweringen en visies. Verwijzingen naar zijn onderzoeksresultaten kunnen wij inzetten als onze wetenschappelijke onderbouwing.

Omdat het maatschappelijk belang van het onderwerp cultuureducatie zo groot is, zoekt de TA voor de uitwerking van de plannen bij voorkeur de samenwerking met de denktanks en TA's van andere politieke partijen en maatschappelijke organisaties.

4- Onderzoeksopdrachten:

4-1- Motie schrappen verjaring gestolen goederen uit de wet.

In de Nederlandse wet wordt komt de term “bevrijdende verjaring” voor. Dit is een onderdeel van het privaatrecht dat zegt dat als iemand ter kwader trouw bezit heeft van iemand anders eigendom, er een termijn is van 30 jaar in het geval bepaalde kunst, en twintig jaar in ieder ander geval zoals grond of roerende zaken waarna van rechtswege de aanspraak van de eerste eigenaar vervalt. De “dief” wordt nieuwe eigenaar op bijzondere titel. Deze bepaling in het Nederlands recht is volstrekt uniek in de wereld. Verjaringstermijnen in het algemeen zijn bedacht door de wetgever met de intentie om duidelijkheid te scheppen na verloop van tijd en te voorkomen dat aanspraken oneindig doorwerken waardoor eigendomssituaties nooit definitief kunnen zijn. In veel gevallen is deze juridische duidelijkheid effectief, maar in het geval van gestolen zaken is de ethische uitwerking van verjaring een maatschappelijk probleem omdat de mate van onredelijkheid in de maatregel tot onbegrip leidt. Het meest duidelijk wordt dit in de schrijnende gevallen van de door nazi's geroofde kunst tijdens de tweede wereldoorlog. Nabestaanden zien zich genooddaakt om voor de restitutiecommissie aan te tonen op een voor de wet aannemelijke wijze dat zij rechthebbenden zijn.

De TA gaat samen met juridisch experts en het gedelegeerde kamerlid een motie voorbereiden met als doel deze uiteindelijk in de tweede kamer in te brengen. De inhoud van de motie is het verjaringsdeel dat betrekking heeft op gestolen zaken uit de wet te schrappen.

4-2- Activeren van de 1% regel.

Al sinds eind jaren 50 bestaat in Nederland de richtlijn om bij infrastructurele aanbestedingen met publiek geld, 1% van de aanneemsom te reserveren voor kunst in de openbare ruimte. Het is een richtlijn en er is geen sanctie bij het niet toepassen. De richtlijn bestaat nog steeds, in Amsterdam is deze zelfs verhoogd naar 2%. Veel ontwikkelaars en ook gemeenteraden hebben deze echter niet op de radar en zijn onbekend met de richtlijn. De TA wil de richtlijn activeren zodat deze opnieuw gemeengoed wordt, en wil de richtlijn tegelijk moderniseren: besteed de 1% niet alleen aan kunst in de openbare ruimte, maar betrek een kunstenaar in de ontwerpfase van het project. Hierdoor ontstaan nieuwe denkrichtingen die van toegevoegde waarde zijn zoals bijvoorbeeld de functionele kunstwerken van Daan Roosegaarde.

4-3- Musea gratis toegankelijk.

In het coalitieakkoord staat dat ieder kind tenminste eenmaal het Rijksmuseum moet hebben bezocht. In het kamerdebat van mei 2018 is de minister niet ingegaan op het voorstel om te zoeken naar een andere wijze van financiering van museumbezoek dan via de onderwijsbegroting. Volgens de TA scheidt dit ruimte en noodzaak voor andere partijen om nieuwe financieringswegen te onderzoeken om wat in essentie een drempelverlaging tot cultuurconsumptie door kinderen en jongeren is mogelijk te maken. In het VK zijn de musea gratis toegankelijk, en in Frankrijk is dit periodiek ook het geval, bijvoorbeeld een dag per week. De TA wil onderzoeken hoe deze landen om ons heen deze mogelijkheden hebben gecreëerd en hoe deze oplossingen toepasbaar zijn binnen de Nederlandse structuur.

4-4- Wwik als casus voor het basisinkomen.

De Nederlandse Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) was een wet die van kracht was van 1 januari 2005 tot 1 januari 2012. Hij bood kunstenaars de mogelijkheid om binnen een periode van tien jaar maximaal vier jaar een aanvulling op hun inkomen te krijgen, als zij met hun artistieke werk niet in hun levensonderhoud konden voorzien. De wet is stopgezet als gevolg van bezuinigingen vanwege de crisis en niet omdat het beoogde doel niet werd bereikt. Veel betrokkenen zijn positief over de effecten wat wordt ondersteund door onderzoeksresultaten. Zo laten de onderzoeken zien dat een groot deel van de kunstenaars die meededen in de regeling daarna niet meer hoefden terug te vallen op ondersteuning in hun levensonderhoud. De TA vindt dat dit een waardevolle en effectieve regeling was. De TA wil de wet en haar uitwerking in de praktijk inzetten als argument voor continuering van de wet, als casus voor het onderzoek naar invoering van het basisinkomen en als argument in het debat genoemd hierna in punt 4-5.

4-5- SER rapport inkomenspositie kunstenaars.

Naar aanleiding van het verschijnen van het rapport opgesteld door o.a. de SER over de inkomenspositie van kunstenaars in Nederland, is een strategie in werking getreden uitgevoerd door instanties zoals Kunsten '92 om veranderingen te implementeren die de positie van kunstenaars gaat verbeteren. Er is een regiegroep uitvoering die een serie maatregelen onderneemt zoals een collectief overleg arbeidsvoorwaarden. Deze aandacht voor specifiek dit probleem en de concrete actie als gevolg ervan is lang niet meer voorgekomen in de Nederlandse politiek en misschien wel uniek. De TA vindt het aan haar stand verplicht om een bijdrage te leveren aan deze monumentale gebeurtenis en gaat zoeken in overleg met betrokkenen naar iedere mogelijkheid om een bijdrage te kunnen leveren. Een denkrichting hiervoor is de hierboven genoemde Wwik als inbreng in het debat.

4-6- Verkiezingsprogramma provinciale staten 2019.

Zoals in onderwerp 3 cultuureducatie al aangegeven wil de TA twee punten inbrengen bij de programmacommissie PS 19. Het eerste punt is een voorstel over een overkoepelend beleid op provinciaal niveau wat richtlijnen geeft over cultuureducatie en financieringsstructuren daarvan, gecoördineert door het IPO. Hiervoor moet cultuur als kerntaak teruggebracht worden bij de provincie, wat tegelijk het tweede punt is in de bijdrage van de TA.

Willem de Jonge